

Als je bidt,
krijg je dan ook?

Noorderlicht
ROTTERDAM
dienst

Zondag 14 januari 2024
Voorganger: Niels de Jong

Preek

Dienst zondag 14 januari 2024, voorganger: ds. Niels de Jong

Bidden met vertrouwen

We denken deze weken na over bidden. En misschien wel de grootste vraag ten aanzien van bidden is misschien wel: 'als je bidt, krijg je dan ook wat je vraagt?'. Jezus lijkt in de tekst die we gaan lezen te suggereren dat het inderdaad altijd zo is dat als je in zijn naam tot God bidt, dat je dan ook ontvangt. We gaan die uitspraak straks lezen en ikzelf kreeg er altijd wel wat kriebels bij, bij die hele stellige toezeggingen van Jezus over het gebed. Die jeuk verdween bij mij toen ik begreep dat je deze uitspraken niet zomaar op zichzelf staan, maar in een bepaald verband. En als je dat verband kent, dan worden het juist uitspraken die helpen. Dat is trouwens met veel bijbelteksten zo – je moet het in het verband lezen, het hele verhaal weten. Het hele verhaal is in dit geval echt een heel verhaal, want dit verhaal loopt van hoofdstuk 13 t/m 17 van het bijbelboek Johannes. Het zijn de hoofdstukken met de afscheidswaarden van Jezus tijdens een laatste avondmaal met zijn leerlingen. Vier maal spoort Jezus zijn leerlingen aan om hun vragen richting God (de Vader, zoals Jezus Hem noemt) te stellen, want er zal dan gebeuren waar ze om vragen, zo zegt Hij. Een van die keren lezen we in hoofdstuk 16, vers 22 t/m 28.

Johannes 16: 22 – 28

Heeft het zin om dingen in gebed aan God te vragen? Heeft bidden effect? Verandert er iets door? En wat krijg je dan wel of niet, en wanneer wel en wanneer niet? Het zijn vragen die misschien wel iedereen, gelovig of niet, heeft die over bidden nadenkt. Onze ervaring is dat het niet altijd zo is dat wat je bidt, je ook ontvangt. Sommigen zijn daardoor teleurgesteld geraakt, soms zelfs zo teleurgesteld dat een bepaald gebed niet werd verhoord, dat men zelfs afhaakte van het geloof. Anderen zijn misschien niet teleurgesteld of afgehaakt, maar wel heel sceptisch en twijfelen of het überhaupt zin heeft om iets te verwachten als je God iets vraagt in gebed. Of op gebeden echt dingen gebeuren of veranderen, of God – als Hij al bestaat – dan zo persoonlijk betrokken is dat Hij op onze gebeden dingen anders laat lopen. Weer anderen zitten er positiever in en kunnen ook allerlei voorbeelden noemen van dingen die anders werden nadat ze ervoor gebeden hadden. Maar hoe we er ook in staan – vooral teleurgesteld, of vooral sceptisch of vooral positief – ik vermoed dat zelfs de grootste positivo onder ons als het gaat om resultaten t.a.v. gebeden, die niet zal zeggen: 'alles waar ik om gebeden heb, dat heb ik ontvangen; en iedere keer als ik ergens om vraag, dan gebeurt dat ook'. Daarvoor kennen we toch te veel voorbeelden van dingen waar God om gevraagd was – door onszelf of door anderen, soms ook lang en vasthoudend – maar waar het gevraagde niet gebeurde.

In het licht van onze ervaringen is het dan lastig dat Jezus bij zijn afscheid keer op keer zegt, zoals bijvoorbeeld in Johannes 15, vers 7: 'Wat je de Vader in mijn naam vraagt, zal Hij je geven.' Dat was zijn eigen ervaring blijkbaar, want in Johannes 11 vers 42 vinden we een gebed van Jezus waar Hij tegen God zegt: 'U verhoort mij altijd, dat weet ik'. En hij lijkt te zeggen in zijn afscheidswaarden dat deze ervaring ook hun ervaring kan zijn. 'Wat je de Vader vraagt in mijn naam, zal Hij je geven'.

Hoe zit dat nu? Moet onze ervaring maar niet leidend zijn en moeten we daaraan twijfelen? Dus misschien onderzoeken of het aan onze gebeden ligt – misschien bidden we te weinig, of op de verkeerde manier, of met te weinig geloof, of wat dan ook. En ligt het dus aan onszelf dat daarom niet gebeurt wat we vragen. Er zijn wel christenen die bij gebeden die niet verhoord worden, op dit spoor zitten. En de oorzaak zoeken in gebrek aan geloof, of niet genoeg volhouden in het vragen, o.i.d. Of moeten we misschien die stellige uitspraken van Jezus maar afzwakken, of bedenken dat ze alleen golden voor de leerlingen die hij toen voor zich had, o.i.d. Er zijn zeker ook christenen die er zo mee om lijken te gaan, omdat ze niet zo goed raad weten met deze stellige woorden.

Ik denk dat het allebei niet werkt – om de oorzaak altijd maar te zoeken in onze gebreken en ook niet om de woorden van Jezus af te zwakken. Maar hoe lees je dan die uitspraken van Jezus wel? Ik denk dat je alleen uit deze woorden komt, als je het verband kent waarin Jezus dit zegt. Zoals je bijvoorbeeld kunt zeggen: 'ik heb een vriend die altijd voor me klaar staat'. Dan snapt iedereen dat als je dat zegt, dan niemand zal denken dat die vriend een soort butler is die al je vervelende klusjes doet en iedere keer dat je hem ziet je begint te helpen met van alles en nog wat. Nee, dan snapt iedereen dat je bedoelt dat als je in moeilijkheden belandt, als je het zwaar te verduren hebt, dat je dan altijd bij deze vriend terecht kunt. Die laat dan alles uit zijn handen vallen om er voor jou te zijn. Zo is het met deze uitspraak van Jezus ook. Als je die uitspraak letterlijk neemt, zonder enig verband, dan gaat het mis. Want als je deze uitspraak zo letterlijk opvat, zonder enige context, dan wordt God een soort facilitair medewerker die altijd maar ten dienste aan jou staat. Alsof God zegt: 'u vraagt, wij draaien'. Het zit natuurlijk anders – God is niet onze dienaar, geen facilitair medewerker, geen sinterklaas, geen automaat. Zo heeft Jezus God nooit gepresenteerd en dat doet Hij hier bij zijn afscheidswaarden ook niet.

Er is een onuitgesproken 'als' bij deze toezegging van Jezus. Je krijgt waar je om bidt, je ontvangt waar je om vraagt bij God, er gebeurt waar je om smeekt - als je deelneemt aan de missie van Jezus. Want daar gaat het in al die afscheidswaarden om – Jezus is zijn leerlingen aan het voorbereiden om die missie van Hem nu zonder Hem voort te zetten. Hij geeft zijn volgelingen laatste instructies voor hij hen zal verlaten. Hij heeft zelf nog één grootse taak te doen. Het deel van de missie dat alleen Hij kan doen, dat gaat Hij doen. Zichzelf opofferen. Johannes 18 en 19 gaan daarover. Dat moet Hij zelf doen. Maar voor de rest ligt zijn missie mede in handen van zijn volgelingen. Zij moeten verder gaan met waar Hij mee begonnen was. En hun missie gaat over 'liefhebben tot het uiterste' – hoofdstuk 13. En dat gaat bijvoorbeeld over 'zelfs meer dingen doen dan Jezus deed' – hoofdstuk 14. En dat gaat bijvoorbeeld over 'op weg gaan en vrucht te dragen' – hoofdstuk 15. Zo moeten zij op weg gaan om die missie voort te zetten. En als zij op weg gaan en ze hulp nodig hebben, moeten ze daarom bidden en ze zullen het krijgen. En als zij op weg gaan en het op een gegeven moment niet meer weten, dan moeten ze God vragen om inzicht. Daar gaat het in hoofdstuk 16 bijvoorbeeld over, het gedeelte dat wij gelezen hebben. Die leerlingen waren gewend om bij problemen, moeilijkheden of ingewikkeldheden – te vragen aan Jezus wat te doen of te denken. Als Jezus vertrokken is, zullen ze namelijk zeker ook moeilijkheden krijgen, tegenstand, tegenwerking. En dan moeten ze hun vragen rechtstreeks aan God stellen.

De vraag is dus als wij bidden, vragen, smeken of we bezig zijn met de dingen van Jezus, of we onszelf willen laten inschakelen voor zijn missie. Zo nee, dan kunnen we niet verwachten dat we altijd krijgen wat we vragen. Zo ja, dan kun je verwachten te krijgen wat je maar vraagt om die missie te voltooien.

Vergelijk het zo. Je zit in het leger en staat op het punt uitgezonden te worden voor een vredesmissie. Vlak voor vertrek ontvang je nog een aantal laatste instructies van de hoogste baas van het leger. Een baas die de situatie als geen ander kent, want hij is de missie ooit begonnen. Hij weet wat zijn mensen te wachten staat, want Hij heeft er zelf in gezeten. Hij heeft zelfs de ommekeer gebracht, de beslissende strijd geleverd. De mensen die hij nu toespreekt zullen zijn missie voortzetten. En die hoogste baas geeft zijn laatste instructies en zegt dingen als: jullie weten nu nog niet goed wat ik allemaal zeg, maar als jullie er middenin zitten wel. En hij zegt ook: jullie zijn daar om de vrede terug te brengen, herstel te brengen, wederopbouw – jullie weten wat je te doen staat. En hij zegt ook: als je daar zit, je loopt ergens tegenaan, of je hebt versterking nodig, of inzicht, of hulp of materiaal – dan moet je erom vragen en dan zul je het krijgen. Want ik weet hoe zwaar jullie het te verduren krijgen en ik weet ook dat jullie hulp nodig zullen hebben. Vraag het me dus. Zo iets doet Jezus hier ook – zo zijn volgelingen verzekerd van de hulp van Boven.

Terug naar het voorbeeld, stel je voor dat je vervolgens toch niet mee doet met die vredesmissie. Je wordt niet uitgezonden. Je ziet het niet zitten, of er iets met het thuisfront, of met je gezondheid, of wat dan ook. Als je dan de grote baas belt en hem vraagt wat je nodig hebt thuis, voor je eigen welbevinden. En daarbij claimt – want ja, u hebt gezegd dat ik kon vragen wat ik nodig had en u zou het geven. Dat zou gek zijn en dan zal die baas natuurlijk zeggen – maar zo was het niet bedoeld. Dat was voor de missie. Zo kunnen wij ook niet die belofte van Jezus claimen voor al onze persoonlijke zaken.

Laten we het voorbeeld nog wat meer oprekken. Stel je voor dat die Grote Baas die bezig is met een grote vredesmissie hier op aarde, een reddingsoperatie kan noemen. Maar stel je voor dat die Baas ook je vader is. En als je Hem dan om dingen vraagt, los van de missie, iets voor je thuisfront bijvoorbeeld, iets voor jezelf, iets voor je omgeving. Dan is dat helemaal niet gek om te vragen en waarschijnlijk zal je vader doen wat hij kan. Want die vader heeft je ook lief – ook los van of je bijdrage aan de missie. Zo is het met God ook, die onze Vader is, die ons liefheeft, zo stond er ook in het gedeelte dat we lazen, die God zal ons tegemoetkomen. Om het zo te zeggen: aan God kun je ook dingen van thuis voorleggen, de zorgen van elke dag, de grote en kleine dingen die je mist. Want Hij is niet maar de grote Baas, Hij is vooral ook een goede Vader die gebeden wil worden. En Hij zal je helpen, dingen veranderen. Maar nee, niet altijd en niet altijd wanneer je daar zelf dacht dat het moment daarvoor was. Voor de dingen van thuis geldt niet de belofte dat alles wat je vraagt, je gegeven zal worden. Want ook al heeft de hemelse Vader de macht en houdt Hij van je, dat betekent niet dat Hij alles doet waar je om vraagt. Ook omdat we leven in een gebroken wereld met gebroken mensen, waar dingen stuk gaan, mensen ziek worden, mensen kwaad doen en waar niet alles via gebed hersteld wordt of weer goed komt. En dat kan enorm lastig zijn – en dat vonden ze ook in de Bijbel – en de waaroms vliegen bijvoorbeeld in de psalmen God om de oren. Ook de vraag 'hoe lang nog?' klinkt ook meer dan eens. En klachten over Gods beleid zijn niet van de lucht. Dus klagen, roepen, protesteren – dat mag allemaal. Daar valt God niet van om. Maar blijft staan: Ook al is Hij onze hemelse Vader, totdat Zijn nieuwe wereld is doorgebroken, zullen we leven in de realiteit van onverhoorde gebeden.

Maar als het gaat om die missie en wat je daarvoor nodig hebt, als je die voorlegt aan God, dan zal Hij het geven. Daar wil Jezus ons van verzekeren. En ons zo ook alleen nog maar meer aanmoedigen om onszelf wel te laten inschakelen in die vredesmissie. Om ons ervan te verzekeren dat we een hulplijn hebben.

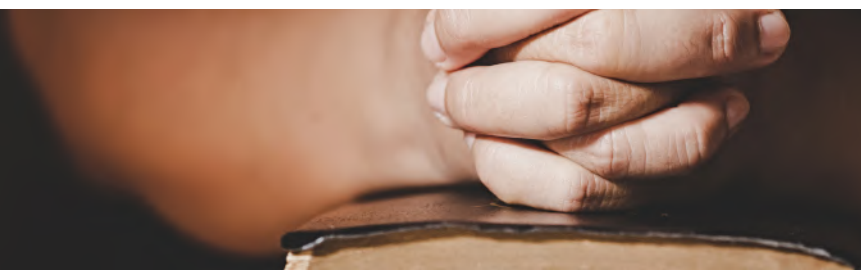

Jezus zegt er een paar keer wel iets bij, namelijk dit: tot nog toe gingen jullie naar mij toe, maar nu moeten jullie je tot God richten 'in mijn naam'. En als je dan 'in mijn naam' God vraagt om inzicht of hulp bij de uitvoering van de missie, dan geeft hij wat je vraagt. Dat 'in Jezus' naam' is belangrijk en niet voor niets sluiten christenen over de hele wereld hun gebeden dus vaak af met 'in Jezus' naam. Amen'.

Waarom is dit? Het is alsof Hij zegt – gebruik mijn handtekening maar. Zet die maar onder je gebeden. Dat geeft veel meer geldingskracht aan jullie verzoeken. Alsof Hij zegt – je hoeft niet te bidden op grond van je eigen goede gedrag, of op grond van je goede naam of iets dergelijks. Je mag bidden op grond van mijn naam, op basis van wie ik ben. Je vraagt tot God over die dingen waar je in je missie tegenaan loopt, die kun je adresseren tot God, maar zet er mijn naam maar bij. En dan zal je niet geweigerd worden waar je om vraagt. Even een heel ander voorbeeld gebruiken. Het is alsof God de eigenaar is, de grondlegger, die starter van een grootse, wereldwijd opererende onderneming. Een eigenaar die alles overgedragen heeft aan zijn opvolger, de directeur, zijn Zoon, degene die de dagelijkse leiding heeft over alle zaken. En dat jij in het team van die directeur zit en dat die directeur zo'n vertrouwen in je heeft, dat hij zegt: 'als je nou iets van de eigenaar nodig hebt, kun je dat gerust vragen en gebruik mijn naam maar, dan krijg je waar je om vraagt'. Als dat je gezegd is, dan ga je natuurlijk niet om kleine dingen hulp vragen, waar je zelf eigenlijk ook prima uit kunt komen. Maar als er iets is waar jij niet uitkomt, maar wat wel beslist nodig is voor de zaak, dan richt je tot de eigenaar in de naam, met de naam van die directeur. Nou, zo is het in het bidden ook. Je gaat niet om allerlei dingetjes vragen die je zelf prima kunt regelen of beslissen. Maar de dingen waar je niet uitkomt, die te groot of te moeilijk zijn, de dingen die je niet kunt overzien, die dingen die belangrijk zijn voor de goede zaak, die leg je voor aan God. En je mag de naam van Jezus Christus gebruiken. Die één is met God de Vader, die geheel en al op één lijn zitten. Dan zal het je niet geweigerd worden. Want je vraagt staat vele malen sterker met Jezus' naam eronder. Daarom dus bidden 'in Jezus' naam'.

Even samenvatten tot nog toe. Deze woorden van Jezus mag je jezelf toe-eigenen als je met de missie van Jezus meedoet. Je kunt bidden en je zult ontvangen. God geeft graag wat je nodig hebt op die missie, als je op weg bent om vrucht te dragen. Bid vooral. Vraag. Steeds weer. En misschien moet je vaker bidden, omdat God wil merken of je het echt nodig hebt. Misschien moet je anders bidden, omdat je tot de conclusie komt dat wat je eerst vroeg helemaal niet nodig was voor die vredesmissie. Misschien moet je eerst meer luisteren naar de woorden om überhaupt te weten waar die missie over gaat, wat dat van je vraagt. Maar, en dan kom ik op het doel van deze vier uitspraken van Jezus, Hij wil dat we met meer vertrouwen bidden als we op weg zijn in het leven om vrucht te dragen. Extra vertrouwen konden die leerlingen toen en daar wel gebruiken. Ze waren nog met weinig. De dreiging was voelbaar. Jezus zelf begon ook steeds maar weer over lijden en sterven. Dit leek allemaal niet goed af te lopen. En ze stelden niet zo veel voor – weinig in aantal, weinig in status, weinig als het ging om macht en invloed. En dan steekt Jezus hen met zijn afscheidswaarden en zijn instructies, ook heel veel moed in. Om hen te zeggen dat ze – als ze straks op weg zijn zonder een zichtbare Jezus naast hen – dat ze dan vol vertrouwen God alles kunnen vragen wat ze op hun hart hebben, alles waar ze in die missie tegenaan lopen, alles waar ze tekort aan hebben, of wat moet gebeuren in die missie, daar kunnen ze om bidden.

En zo kunnen wij de aanmoediging om te bidden denk ik ook wel gebruiken. Want we kunnen ook wel extra vertrouwen gebruiken. Niet omdat we bedreigd worden met vervolging, tegenstand of tegenwerking, waarschijnlijk raken wij weer ontmoedigd van andere dingen. Bijvoorbeeld van sceptische stemmen om ons heen, in onszelf. Stemmen die zeggen: 'denk je echt dat het nu zoveel verschil maakt om ergens voor te bidden?' 'Denk je echt dat het nog wat kan worden hier op deze aarde, en dat die missie van Jezus ergens toe leidt?' 'Denk je echt dat jouw inzet meer is dan een druppel op een gloeiende plaat?' Met zulke sceptische en cynische stemmen om ons heen en in ons, lezen we dan deze woorden van Jezus ook als aanmoediging voor ons.

Wie je ook bent, als je op weg bent, als je iets ziet in die missie van Jezus, als je van betekenis wilt zijn, het goede wilt doen, liefhebben tot het uiterste, als je vrede wilt stichten, als het goede nieuws wilt verder brengen, als je recht wilt doen – en noem maar op. Dan is er een hulplijn voor je beschikbaar. Er wordt opgenomen. Je krijgt antwoord. Hulp onderweg. Altijd. Hij geeft wat je nodig hebt om vrucht te dragen, van betekenis te zijn. Hij is niet alleen bij machte, maar bovendien is er nog zijn liefde.

En ja, het kan even duren. En nee, je ziet zeker niet meteen verschil, en soms is en blijft het überhaupt onduidelijk wat je gebeden teweeg hebben gebracht. Maar hij geeft je wat je voor die missie vraagt. Daar kun je Hem aan houden.

Amen.

Je krijgt waar je om bidt, je ontvangt waar je om vraagt bij God,
er gebeurt waar je om smeekt - als je deelneemt
aan de missie van Jezus.

